

Rigsdagstidende.

1851. Forhandlingerne paa Landstthinget. № 254.

Anden Samling.

91de Møde.

Torsdagen den 6te Marts.

(Forts.)

Orsted (fortsat): For det Første har den 98de § af Grundloven jo ikke talt noget Særdeles om Bøndergods, der hører til Lehn, Fideicommisser og Stamgods, men har talt om disse Besidders Omgang til fri Eiendom i Almindelighed. Nu er det vistnok sandt, at, hvad der gjælder om det Høje, maa ogsaa gjælde om de enkelte Dele; men den Lov, som bestemmer noget Særligt om Bøndergodset med Undtagelse af det øvrige, slaaer dog ind paa en ganske anden Retning end den, der gaaer igjennem Grundloven, og gaaer ud paa at fremkalde et Diemed, som ikke har nogen udtryffeligt Hjemmel i Grundloven. Men jeg troer ogsaa, at det er en Misforstaaelse, naar man af Grundloven vil udlede, at Lehn-, Stam- og Fideicommissgodser skulle ophæves. Jeg troer, at, naar man læser Grundloven retteligt, og i Særdeleshed naar man sammensligner den med det Regjeringsudkast, som blev forelagt, og med de Forhandlinger, som foregik i den i 1848 sammenkaldte Forsamling, saa vil det klart fremgaae, at det ingenlunde var dens Mening. I det forelagte Grundlovsudkast stod der, at Lehn-, Stamhøns- og Fideicommissieidomme skulle gaae over til fri Eiendomme, naar alle Berettigede deri samtykkede. Dette blev afændret i Overensstemmelse med det nedsatte Udvalgs Forslag af den meget rigtige Grund, at der var en Uklarhed deri, at den Betingelse, som var angiven deri, ikke lod sig realisere, idet de Berettigede ikke blot bestode af de nuværende myndige Successionsberettigede, men ogsaa af de umyndige og af de usødte Slægter, hvortil ogsaa kommer, at der i et overordentlig stort

Antal af Lehn og Fideicommisser er bestemte Familier, som skulle træde ind i Tilfælde af, at de oprindeligt indsatte Familier uddøde. Der blev derfor vedtaget, at man, istedet for en saadan Bestemmelse, der, vel at mærke, ikke ligesom frem hjemlede disse Eiendommers Opløsning, ikke gjorde det til nogen Nødvendighed, men kun indeholdt, at de kunne gaae over til fri Eiendom, naar alle Berettigede samtykkede, — at man istedetfor dette vedtog, at det skulde hedde, at det skal ved Lov nærmere ordnes, hvorledes de nu bestaaende kunne overgaae til fri Eiendom, det vil sige: Det skal bestemmes ved Lov, under hvilke Betingelser den Overenskomst imellem alle Vedkommende kan blive gyldig, som behøves for at ophæve Lehn, Stamhuse og Fideicommisser. Det er klart, at, naar man skulde holde sig til det, der var udtrykt i Grundlovsudkastet, saa vilde Bestemmelsen aldrig kunne realiseres. Der maatte ved Lov bestemmes en Maade, hvorpaa man kan supplere de Mangler i Samtykke, som nødvendigvis ville finde Sted; der maa bestemmes, at Nogen skal være berettiget til at handle paa de Umyndiges og paa de tilkommende Slægters Begne og i deres Interesse; men paa ingen Maade er det bestemt, at Lehnene og Fideicommisserne uden videre skulle ophæves. Det kan være, at det vil vise sig, naar der lægges Haand paa en saadan Lov, at man ikke kan bestemme disse Betingelser, eller i det Mindste ikke fuldstændigt bestemme dem ved en almindelig Lov, men kun ved særskilte Love for hvert enkelt Tilfælde, og derfor vil man ogsaa fuldkomment fyldestgjøre Grundloven; thi der staaer ikke, at „der skal udfommes en Lov“, ei heller er der brugt lige Udtryk, som ere brugte ved andre Leiligheder, hvor Grundloven har villet, at visse Forandringer i den nærværende Tilstand skulde fremkaldes ved nye Love. Der er kun sagt,